trabit. Sed generalis agricola eſt quilibet ꝑdicatoꝛ vel
prelatus quibus dominus tradidit hanc vineā huma-
ne aīe ad cuſtodiendū ⁊ colendū. Debet ergo quilibet cura
tus pleban⁹ aut ſacerdos videre ne vinea anime ſibi cō
miſſa degneret in labruſcas. id eſt faciat iniquitates ma
nifeſtas de quib⁹ iudicat eccleſia quod ſibi videt̄. Debꝫ
igit̄ prelatus putare aīas ſibi commiſſas ꝑ cultellū aſpe
re correctionis. Quia dicit Auguſti. ad Vincentiū do-
natiſtam. et ponit̄. v. q. v. c. Non omnis. Melioꝛa ſunt
vulnera amici. ſ. coꝛrigentis. q̄ꝫ voluntaria oſcula inimi
ci. ſ. coꝛrigere negligentis. Et ſubdit. Melius eſt cum ſe
ueritate diligere q̄ꝫ cū leuitate decipere. Et certe niſi coꝛ
rigant ſubditos ipſi damnantur, teſte Iſidoro libꝛo. iij.
de ſum. bo. Sacerdotes propter iniquitatem populoꝝ
damnant̄. ſi. ſ. ignoꝛantes non erudiant. aut peccantes
non arguant. Pꝛimus igit̄ agricola. ſ. homo quilibꝫ ad
fodiendum vineam anime ſue debet conducere quatu
oꝛ foſſoꝛes. Pꝛimus eſt pudoꝛ. qui terꝛam duraꝫ coꝛdis
mollificat ad penitentiam. debet tamen pꝛimo peccatū
odire. vt deinde poſſit illud erubeſcere. Quia dicit Ri-
char. de ſancto vict. Diſce pꝛimū peccatū odire. et tunc
incipies illud veraciter erubeſcere. Ille pudoꝛ verus eē
cognoſcit̄ quē vicioꝝ odiū ꝑcedit. alioquin ſi in peccato
depꝛehenderis nō te credo erubeſcere culpam ſed infa-
miā. Non enim deſcendit verecundia talis taꝫ ab ipo
peccato q̄ꝫ diffamie detrimento. hec ille. ¶ Secundus
foſſoꝛ eſt doloꝛ. ſ. ꝙ doleat ſe tantū bonū. ſ. deū offendiſ
ſe. q2 talis doloꝛ coꝛ mollificatū ſcindit vomere contriti
onis. Iuxta illud Iohel. ij. Scindite coꝛda veſtra ⁊ nō
veſtimenta. Et maxime habet iſte foſſoꝛ effectum ſuuꝫ
in contritione. Quia vt dicit Petrus lombar. in. iiij. di.
xvij. Contritio ſic diffinit̄. eſt doloꝛ voluntarie aſſum-
ptus pꝛo peccatis cum ꝓpoſito confitendi et ſatiſfacien
di. De hoc ſupꝛa infra octauaꝫ epiphie. ſermone. iij. L. Q.
¶ Sed diceres. Nunquid doloꝛ debet eſſe ſenſibilis ⁊
Dicit magiſter in. iiij. di. xvij. ſicut dicit Criſoſt. Vnū-
quodq3 ꝑ quaſcūq3 cauſas naſcit̄ ꝑ eaſdem diſſoluit̄. vt
extra de reg. iur. Cū igit̄ peccatū ſufficienter ꝑ actū vo-
luntatis poſſit naſci. ſufficienter etiā ꝑ ſolum actum vo
luntatis. ſ. ꝑ diſplicentiā ⁊ doloꝛeꝫ quantū eſt ex pte no
ſtra poteſt tolli. Et cum huiuſmodi doloꝛē habere ſit in
ptāte noſtra nō aūt habere doloꝛē ſenſibilē. ideo de⁹ nō
reqͥrit doloꝛem ſenſibilem de ꝯtritionis neceſſitate: ſed
de eius ꝑfectione. Ideo dicit Hoſti. ⁊ idē Petr⁹ in. iiij.
di. vbi ſupꝛa. De pctīs in cōmuni inqͥtum ſunt offenſa
dei debet eſſe maioꝛ doloꝛ de maioꝛi peccato habituali-
ter non actualiter. Sicut etiam in ſpeciali debet eſſe ma
ioꝛ doloꝛ de maioꝛi peccato eo ꝙ habet maioꝛem ratio-
nem doloꝛis. Doloꝛ quidem ſenſibilis. ſcilicet penalita-
tis conueniens eſt vt ſit maioꝛ quia maioꝛi offenſe ma-
ioꝛ pena debetur. Concoꝛdat ⁊ Thomas ibidē. ¶ Ter
cius foſſoꝛ eſt timoꝛ qui omnes lapides. i. omnia pecca
ta que in coꝛde per contritionem ſciſſo inuenit extra ꝓ-
iijcit ⁊ expellit. Ecci. j. Timoꝛ domini. ſ. initialis et filia-
lis expellit peccatum. ſ. tanq̄ ſibi contrarium. eo ꝙ an-
nexus eſt charitati. Et ſubdit ſapiens. Nam qui ſine ti
moꝛe eſt. ſcilicet dei non poterit iuſtificari. q2 dicit Glo.
Pꝛimū qđ ꝑtinet ad iuſtificationeꝫ ſiue ad iuſticiam eſt
eſſe ſubditum deo ſicut ſuo ſupioꝛi. quod facit timoꝛ.
¶ Quartus foſſoꝛ eſt amoꝛ dei. qui om̄es palmites in-
fructuoſos ad radicem vitis ſuboꝛtos eradicat ⁊ euellit
Etiam intellige ꝑ palmites infructuoſos amoꝛes mun
danos q̄ ſunt infructuoſi quos amoꝛ dei totaliter eradi
cat a coꝛde humano. Iuxta illud Augu. Qui biberit de
fluuio paradiſi cuius vna gutta maioꝛ eſt occeano. re-
ſtat vt in eo ſitis mundi penitus extinguetur.

¶ Dominica tercia quadrageſime.

Estote imitatoꝛes dei ſi
cut filij chariſſimi. ⁊ ambulate in dilectōne ſi
cut ⁊ xp̄s dilexit vos ad Ephe. v. Dicit Are-
ſto. li. ix. animaliū. ⁊ Gre. Q2 aquila irreuerberata acie
ſolis inſpicit claritatē vt nec oculi eius lachꝛymentur. ⁊
idē docet filios ſuos ducendo eos verſus radios ſolis.
vt ſolem diſcant clarius intueri. Moꝛaliter ꝑ aquilā ad
pꝛeſens intelligo Paulum apoſtolum. quia ſicut aqui-
la inſpicit claritatem ſolis coꝛpoꝛalis ita beatus Paul⁹
adhuc exiſtens moꝛtalis vidit claritatem ſolis ſpūalis.
Quia dicit beatus Auguſtinus de vidēdo deū ꝙ pau-
lus in raptu vidit diuinā eſſentiam. de quo raptu etiaꝫ
ipſe dicit. ij. Coꝛ. xij. Scio hominē in chꝛiſto annos añ
quatuoꝛdecim ſiue in coꝛpe ſiue extra coꝛpus neſcio. de-
us ſcit raptum hmōi vſq3 ad tercium celum. ſ. empyreū
Et audiuit. glo. i. vidit. q2 ponit̄ auditus ꝓ viſu. vidit
inquā archana que non licet homini loqui. Et q2 beat⁹
Paul⁹ apl's velut aquila adeo clare verū ſolem dn̄m no
ſtrum intuitus eſt. ⁊ in tota vita ſua eſt ipm̄ imitatus.
Ideo vult vt filij ſui ſpūales quos in fide genuit ſimile
faciant. ſ. chꝛiſtum verum deum in ſuis exemplis inſpi
ciendo cum dicit. Eſtote imitatoꝛes dei ſicut filij chariſ
ſimi. Et. q. d. ex quo eſtis filij chariſſimi dei ꝓpter imagi
nē glorificationis ad quā finaliter obtinēdā facti eſtis.
Et q2 ſic eſt. qui patrem multū diligit ipm̄ etiam imitat̄
in omni ꝯuerſatione moꝝ in leuitate mentis atq3 hone
ſtate vite. Ideo imitatoꝛes dei eſtote q̄ fuerūt verba ꝑ-
ſentis ep'le veſtre ꝑpoſita charitati. In qͥb⁹ qͥdē verbis
pꝛincipaliter ad duo nos exhoꝛtat̄. Pꝛimo ad dilectōeꝫ
dei ⁊ pꝛimoꝝ. ibi. ambulate. Scđo ad declinationē vi-
cioꝝ. ibi. Foꝛnicatio. Pꝛimo igit̄ hoꝛtat̄ ad dilectionem
dei ⁊ pꝛimoꝝ: cū dicit. Ambulate in dilectiōe. Vbi no
ta. Dilectio aſſimilat̄ calci viue ꝓpter tria. Pꝛimo ꝓpter
igneitatē. q2 dicit mgr̄ li. xvj. ꝓpꝛi. lꝫ calx vel cementum
actu eſt frigidū. intus tn̄ feruoꝛē habet in occulto. iđ aq̄
ꝑfuſa ſtatim ignis erumpet latēs. Et dicit Auguſ. li. de
trini. ꝙ hoc valde mirabile accidit ꝙ calx ex aq̄ accendit̄
ex qua omnis ignis extinguit̄. Oleo v̄o calx extinguit̄:
quo oīs ignis nutrit̄. Moꝛaliter exponēdo hoc dicēdū
Sic eſt de dilectione vera. hec quidē licet ab exterioꝛi vi
deat̄ eſſe frigida. eo ꝙ ſignis exterioꝛib⁹ non oſtendit̄. q̄a
interdū non eſt neceſſe. tn̄ habet viui amoꝛis ignē in in
timis coꝛdis. q2 dicit ſapiēs Pꝛouer. xvij. Omni tpe di-
ligit tam aduerſitatis q̄ꝫ ꝓſꝑitatis q̄ amic⁹ eſt. Glo. oꝛ-
dinaria dic̄. Qui deū vere amat oī tpe cuſtodit ei⁹ amo-
rem. nec in anguſtia paſſiōis deſerit quē in pacis trāqͥl-
litate ꝯfeſſus eſt. hec glo. Naꝫ ſicut calce aqua ꝑfuſa ſta
tim ignis erumpit latens. ſic ſupueniente aq̄ alicui⁹ tri-
bulatiōis vel anguſtie aut neceſſitatis. tūc ſtatim ignis
interioꝛ veri amoꝛis erūpit. ⁊ exteri⁹ in ope ſe oñdit. q̄a
Sapiēs dicit. Fratnitas in anguſtia ꝓbat̄ ꝓuerb. xvij.
Quia ignis vere dilectiōis ⁊ aduerſitatis magis accen-
dit̄. Iuxta illud qđ dic̄ Valer̄. maxim⁹ i policrate. Sin
cere fidei amoꝛis amici ꝑcipue in aduerſis cognoſcunt̄.
De hoc ponit exemplū valde notabile Guilh. in apia-
rio. Quidam iuuenis ſagax ingenio diues valde nūci-
os ſuos ꝑ diuerſas mundi ptes deſtinauit. Quidā aūt Exemplū
ex eis in ptibus oꝛientis repierūt gentilē quēdā in oīb⁹
reb⁹ ditiſſimū ⁊ fidelē. Nunciant illi ſe talē habere dn̄m
iuuenē. Vadunt itaq3 ⁊ redeūt munera ex pte gentilis
dn̄o ſuo deferūt. Referuntq3 maioꝛa iuueni xp̄iano. ſic
ꝙ exinde intātū in dilectione accendit̄ ꝙ ꝓperat cū ma
gno comitatu videre gentilem. Veniens itaq3 gentilis
eū cū magna gloꝛia ſuſcepit ⁊ eū nō puo tpe tenuit i ex-
penſis. Qui cū ad patriā deliberaret redire eū ad incō-
ꝑabiles theſauros introducit. d̄ quib⁹ cū nihil recipere
vellet: tandē oñdit illi. vij. puellas v̄gines in cōclaui no
biliſſimas genere ⁊ pulcerrimas quas ſm̄ ritū ſuū du-
cere ꝓponebat tpe opoꝛtuno: et dixit ei. Ex his tibi vnā

eligas in vxorem. Nec mora ſupra moduꝫ captus ocu
lis in animo vnā elegit preſtantiorem moribꝫ ⁊ decore.
Cui gentilis. Optionem dedi tibi ⁊ tu mihi p̄ omnibꝫ
lectiſſimam elegiſti. ⁊ tu quidē vt ſapiens experieris q̄d
dederim tibi. et ego vt minus ſapiens ꝓpter te quid di
miſerim percunctabor. Hec dicēs ſtatim tradidit ꝯdi
gna munuſcula ⁊ eam dedit xp̄iano. At ille in ꝓpria ve
niens ſponſam ſuam in maxima gloria baptizatā acce
pit vxorem ⁊ mulierē mire virtutis adinuenit. Ipſe au
tē auctus in gloria in virū creuit maximū ciuitatis. Gē
tilis aūt frequenter recolens q̄d in dicta iuuencula per
didiſſet et grauari cepit in aīo vltra q̄ dici poteſt. ⁊ pau
latim p̄ triſticia ꝯtabuit in eo ſpes atqꝫ ſenſus. De die ĝ
in diem de anno in annū decreſcens in rebꝫ cū nihil cu
raret que haberet. tandem ad extremā veniens miſeriā
exul de patria q̄ſi infatuatus pulſus eſt ab amicis. Qui
duꝫ q̄d ageret ignoraret. incidit cordi eius viſitare ami
cum ꝓ quo iſta ꝑtulerat. nec poſſe eū credere futurū im
memorē. ⁊ deniqꝫ tanti piaculi contemptorē. Venit igi
tur ad locū vbi ille morabat̄ pulſabat ad portā quandā
amici dixit vnus q̄s eſſet. r̄ndit amicus. Et nunquā ne
glexit verbū: nec ē intromiſſus. Quo facto gentilis cō
triſtatus in mortem. veſpere veniente ſup vaſtū eccleſie
atriū ſe ꝓiecit. In tempeſtate ĝ noctis ſilentio quidā la
trūculus corā gentili hoīem occidit: clāqꝫ diſceſſit. Ma
ne facto inuentus eſt homo occiſus ⁊ iuxta euꝫ gentilis
ignotus accipit̄. Et ꝯgregatis nobilibꝫ ⁊ pp̄lo ciuitatis
offert̄: ⁊ imponit̄ illi factū. Qui cū deſperatione fractus
eſſet homicidiū nō negauit. Ipſe vō iuuenis quondaꝫ
amicus ſuus cū diutius cōtēplatꝰ eſſet hoīeꝫ illū ⁊ agno
uit. ſtatimqꝫ ꝓſiliens cū ille duceret̄ ad mortē clamauit
Innocens eſt ille. ego ſum q̄ factum feci. Nec mora: cū
ille cumberet decollandus. ⁊ ille q̄ homicidiū fecerat: ꝓ
uidentia diuina cōtriſtatus. tā nobilē ⁊ innocentē hoīeꝫ
depire: in mediū ꝓſiliens exclamauit. Innocētes ambo
ego ſum ille nequiſſimus q̄ factū feci. Mox iudex ⁊ pro
ceres ciuitatis mirabiliter ſtupefacti ſimul capiunt di
ctos tres. ⁊ factum diligentius ꝑſcrutantes cū veritatē
ꝑ oīa cognouiſſent: innocentes abſoluunt. ⁊ ip̄m reum
ꝓ ammiratione piaculi dimiſerūt. Chriſtianꝰ vō ille ob
uius manibꝫ ⁊ oſculans amicū ſuſcepit. ⁊ ad fidē inuita
uit. ⁊ ille annuens baptizatus eſt accepitqꝫ vxorem no
bileꝫ ꝯſobrinā amici ⁊ cū eo dimidietatē bonoꝝ q̄ habe
bat ꝑtitus eſt. Ecce q̄ verū eſt q̄ amici principaliter in
aduerſis cognoſcitur. ¶ Sed oleo ꝯſolationis ⁊ ꝓſpe
ritatis calx dilectionis quaſi extingui videt̄. quia homi
ni in ꝓſperitate poſito nō eſt neceſſarium magna ſigna
vel obſequia dilectiōis oſtendere. ſicut de hoc dicit Va
lerius vbi ſupra. Non decet hominē amico in ꝓſperita
te poſito magna dilectionis obſequia oſtendere. ne for
te dicat q̄ ꝓpter illius ꝓſperitatē ip̄m diligat. Secūdo
dilectio aſſimilat̄ calci ꝓpter vnitateꝫ. q̄ lapis lapidi nō
bene ꝯiungit̄ niſi ei calce media vniat̄. nā ex calce cū ad
mixtione harene ⁊ aque fit cementū cū quo lapides ad
inuicem ſtrictius vniunt̄. Qualis aūt debeat eſſe hare
na que calci eſt admiſcenda: docet Petrus de creſcent.
de rurali cōmodo li. j. c. xj. Harena inq̄t que manu ap
prehenſa odit ſtridorū: vel reſperſa nihil ſordis relinq̄t
in panno lineo candido. egregia eſt ⁊ vtilis fabricanti.
Et ſb̄dit. In duabꝫ harene ꝑtibꝫ calci vna miſcēda ē. q̄
ſi equali menſura miſcent̄ erit fortiſſimū cementuꝫ inde
mixtum. Et dicit Palludius q̄ ruffa eſt omnibꝫ melior
Sic moraliter hō hoī nō vere ſociat̄ niſi ei dilectiōe me
diante vniatur. Que q̄dē dilectio ſi cū harena patientie
que ſub aquis tribulationum inuenitur. ⁊ cū aquis ſa
pientie admiſceatur. cementum ⁊ glutinum ꝑfecte faci
et vnitatis. Nam inter quos charitatis dilectio cū pa
tientia et ſapiētia viget. ibi perfecta vnio ⁊ iocunda ſo
cietas adeſt. vt dicit Anſelmus libro. ij. c. ix. Et de hoc
exponitur illud Ps. Ecce q̄ bonum ⁊ q̄ iocundum ha

bitare fratres in vnum. Et dicit Iſidorus. Illa calx me
lior eſt ⁊ vtilior que ex lapide albo ⁊ duro generat̄. Sic
illa dilectio vera eſt ⁊ vtilis amicicia que ex animo puro
⁊ vero generat̄. Quia dicit phs ī ethicis. Prauoꝝ ami
cicia qui ſe non puro diligūt animo non eſt amicicia ve
ra. Et ſm Auguſti. Amicicia que diſcredi potuit nūq̄
amicicia vera fuit. q̄ amicicia dꝫ eſſe firma. Tercio pro
pter vtilitatem: q̄ dicit Conſtantinus ⁊ Pli. in ſpeculo
natu. Calx mixta cuꝫ oleo puſtulas ⁊ vulnera iuuat. et
vulnerum inciſiones bene cōſolidat. ſupfluam carnem
corrodit nec creſcere ꝑmittit. Sic etiaꝫ dilectio mixta cū
oleo miſericordie ⁊ pietatis ſanat puſtulas ſupbie. Sic
in Nabuchodonoſor qui ſuperbiuit contra deū Dani
elis. iiij. cui ait Daniel. Peccata tua elemoſynis redime
⁊ iniquitates miſericordijs pauperum. Item ſanat vul
nera anime. ⁊ non ſinit ea p̄ peccata putrefieri. Qui em̄
ex vera dilectione impꝑtitur alicui miſericorditer elemo
ſynam: in anima mundus erit. iuxta illud Luce. xj. Da
te elemoſynam ⁊ ecce oīa mūda ſunt vobis. Ideo horta
tur hic apl's. Ambulate in dilectione. quaſi diceret. non
ſolum cordium ſed etiam exhibitione operū. q̄ ſm gre
goriū in omel'. Signum dilectionis exhibitio eſt opeꝝ.
Ambulate in dilectione ſicut chriſtus vos dilexit. ⁊ tra
didit ſemetip̄m ꝓ nobis oblationē ⁊ hoſtiā deo in odo
rem ſuauitatis. q. d. Sic ambulate vt ſimilem dilectio
nem chriſto rependatis. Quantum ad ſecundū hortat̄ ad
declinationem certoꝝ vicioꝝ cum dicit. Fornicatio aūt
et oīs immūdicia aut auaricia nō nominet̄ in vobis ⁊c̄.
Primū igit̄ peccatum q̄d hic apl'us hortat̄ declinare eſt D.
fornicatio. p̄ quā intelligit ſimplicem fornicationē ⁊ lu
xuriā que fit inter ſolutos. et aſſimilat̄ ſulphuri propter
tria. Primo ꝓpter ardorem. nā ſm Iſidoꝝ ſulphur eſt
vena terrea: ariditatis ⁊ igneitatis multū habēs in ſua
compoſitiōe. ꝓpter q̄d dicit̄ ſulphur q̄ſi ſolū vrens. Sic
etiam fornicatō eſt carnis terreſtris viciū ⁊ corruptela q̄
habet multū igneitatis. ſicut patuit dn̄ica ſ. in. lxx. ſer.
j. P. T. Et ſm Iſido. ſulphur eſt calidū in quarto gra
du. Quia fornicatio eſt calida in quarto gradu: q̄ forni
catio eſt quartū viciū cui ardor ⁊ calor appropriat̄. Pri
mus gradus eſt ardor auaricie que habendi appetituꝫ
inſatiabiliter accendit. Ipſa eſt ignis qui nunq̄ dicit̄ ſuf
ficit Prouerb. xxx. Ideo compat̄ monti Ethne qui eſt
mons in cicilia inſula ex quo erumpit cōtinue ignis cū
ſulphure vt in gehenna. Sicut dicit Iſidor̄. libro. xiiij.
c. vij. Sic etiā auaricia nunq̄ extinguit̄. Ideo dicit bo
etius libro. ij. metro. v. Sed ſeuior ignibꝫ Ethne feruor
timor ardet habendi. de qua ſtatim infra. Secundꝰ gra
dus eſt ardor ire. q̄ ſm phm eſt accenſio ſanguinis circa
cor. Tercius gradus eſt ardor gule. que multū attingit
ardorem. Tū q̄ delectationem cibi ⁊ potus appetitus
acuit ⁊ accendit. Tū q̄ gule ſatietas libidinē inflamat.
Quia dicit Therentius q̄ ſine cerere ⁊ bacho friget ve
nus. i. p̄ abſtinētiā ceruiſie. vini aut etiā cibi luxuria re
frigeſcit. Quartus gradus eſt ardor luxurie qui eſt qua
ſi ignis ꝯſumens omnem virtutē. Job. xxxj. Ignis eſt
vſqꝫ ad ꝯſummationē deuorans. Scd̄o ꝓpter fetorem
Nam aque p̄ venas ſulphureas tranſeūtes ex igne ſul
phuris contrahunt calorem ⁊ fetorē. Moraliter. aque
ſulphuree ſunt ꝑſone luxurioſe que ex ipſo ſulphure. id
eſt ex infectione luxurie contrahunt calorem in cogita
tione. ſaporem in dilectione. ⁊ fetoreꝫ pleruꝫqꝫ ⁊ infamie
publicationeꝫ. Quia de fornicatoribꝫ exponit̄ illō Eſa.
xxxiiij. De cadaueribus coꝝ aſcendit fetor. Et iſte fetor
interdum a viris ſpūalibꝫ ſentitur. Quia quidam ſcho
laris preſentiaꝫ ſcorti in domo ſua ex fetore eius cogno
ſcebat. Et quidam dyaconus ſentiebat cum fornicatus
fuerat. vt dicit Guilh. De hoc quere plura ſ. dominica
ſecunda poſt epiphanie. ſermone. ij. Q. A. Tercio pro
pter colorem. q̄ ſulphur quandoqꝫ eſt album. purum ⁊
clarum et ſubtile. aliquando feculentum et ſpiſſum. in

terdum ꝟo mediocre. Sic opus carnale cum inter limi
tes matrimonij ⁊ rationes continetur tunc eſt album.
quia famā nō denigrat. Puruꝫ qꝛ mentem non fedat.
clarum quia rationem non obſcurat. et ſubtile: quia ra
tio carnē regulat. et nō ſequitur appetitū delectationis
ſed ſinceritatem intentionis. Sed ſi fiat extra matrimo
nium tunc eſt feculentum per immundiciam operum.
groſſum ꝑ inordinatam delectationem ⁊ ſpiſſum ꝑ ni
miam frequentationem vel mentis ebetationeꝫ. Quan
do ꝟo fit inter coniuges ſed nō debito modo vel debi
ta moderatione tunc quoddaꝫ mediocre participat de
vtroq̄. Nam inq̄tum in matrimonio ſic eſt inexcuſa
bile. magis tamen ⁊ minus ſm ꝙ plus vel minus rece
dit ab ordine rationis. vt dicit Anſel. li. ij. c. xx. Si autē
eſt extra matrimoniū eſt omnino inexcuſabile et dam
noſum. quia canon dicit. xxiij. q. iiij. c. Meretrices. Ad
meretrices accedere ꝓhibet dominꝰ Leui. xviij. Deut.
xiij. Deut. xxiij. Non erit meretrix de filiabꝫ iſrael. Sꝫ
di. ex quo dominus ꝓhibuit meretrices quare tunc le
ges ꝑmittunt eas. Rndet Nico. de lyra ſup Geñ. cap.
xxxviij. Lex humana ꝑmittit meretrices inq̄tum non
punit talem fornicationem. qꝛ non poteſt omnia puni
re ſed aliqua rationabiliter dimittit dei iudicio punien
da. Secundum pctm̄ dicit immundicia. ꝑ quam intel
ligitur quecunq̄ immundicia luxurie quocunq̄ modo
fiat. ſiue fiat ſm naturam vt adulteriū. ſtuprū vel ince
ſtus. ſiue contra naturā vt zodomia. mollicies. ⁊ coitus
cum iumentis. Ideo dicit notanter. omnis immūdicia
Primo igit de adulterio eſt ſciendū. ꝙ illud diuidit in
duas ſpecies. in ſimplex adulterium. ſ. cum vxoratꝰ pec
cat cum ſoluta vel econuerſo. ⁊ eſt adulteriū duplex. ſcꝫ
cum vxoratus peccat cum vxore alterius ꝯiugati. Sed
qualitercunq̄ ſit graue eſt peccatū quod primo patet ꝑ
hoc ꝙ in veteri lege morte puniebat. Leuit. xx. Si me
chatus fuerit quis cum vxore alterius. ⁊ adulteriū ꝑpe
trauerit cum vxore proximi ſui morte moriat. Secūdo
patet per hoc. ij. Regum. xj. Cum Dauid adulterium
ꝑpetraſſet: dixit ei dominꝰ ꝑ Nathan ꝓphetam. Non
recedet gladius de domo tua vſq̄ in ſempiternū. eo ꝙ
deſpexiſti me et tuleris vxorē Vrie. Tercio patet ex hoc
qꝛ ex eo ſequunt exheredationes filioꝝ. Ecci. xxiij. Om
nis mulier relinquens virum peccabit ſtatuens heredi
tatem ex alieno matrimonio. Sequunt etiā inde homi
cidia. ſicut patet de Dauid qui poſt adulteriū fecit occi
dere fidelem militem ſuum. ij. Reg. xj. Sequit etiā in
de inceſtus. vt cum aliquis cognoſcit filiā patris ſui vl
eius vxorem ignorans eū quis ſit pater eiꝰ. Quarto ſe
quitur maledictio qd ꝑ hoc Numeri. v. patet. Si decli
naſti a viro tuo atq̄ polluta es. ⁊ concubuiſti cū adulte
ro viro. his maledictionibus ſubiacebis. det te dominꝰ
in maledictionem exemplumq̄ cunctoꝝ in populo. pu
treſcere faciet femur tuū. ⁊ tumens vterus diſrumpat.
Secundo dicendū eſt de ſtupro. Vbi nota ſtuprum eſt
virginum illicita defloratio. qn̄ nō ꝑcedēte cōiugali cō
pactione vtriuſq̄ volūtate virgo corrumpit. vt. xxxvj.
q. j. c. lex. Cuius peccati magnitudo oſtēditur primo in
hoc ꝙ Sychen filius Emor q̄ Dynam filiam Jacob de
florauit. interfectus eſt cum patre ſuo ⁊ toto populo vr
bis ſue Geñ. xxxiiij. Refert etiā in vitaſpatrū lib. quar
to. c. xxvij. et idem allegat Gregorius in dyalogo. Qui
dam curialis ſabbato paſche puellam quandam viola
uit. Cunq̄ mane ſurrexiſſet reatus ſui cōſcius cepit tre
pidare ⁊ eccleſiam ingredi. quia ſi tanto non iret die ad
eccleſiam erubeſcebat homines. Si ꝟo iret timebat iu
dicium dei ꝙ immundo ſpiritui traderet vexandꝰ. Vi
cit aūt humana verecundia ⁊ ad eccleſiam prexit. Cun
q̄ in illa miſſarum celebritate nihil mali ſibi contigiſſet
letus exiuit. et per ſex dies ſecurus eſtimans ꝙ ſuuꝫ ſce
lus dominus non vidiſſet aut viſum vindicare remi
ſiſſet. Die aūt ſeptima ſubita morte defunctus eſt. Cū
q̄ ſepulture traditus fuiſſet. cunctis videntibus de ſe
pulcro eius flama exiuit. ⁊ tamdiu oſſa eius cremauit q̄
uſq̄ omne os ⁊ terra que in tumulum collecta erat de
foſſa videret. Et dicit Gregorius. Quaſi penſanduꝫ eſt
quid anima viuens aut ſentiens pro reatu ſuo patitur.
ſi tanto ignis ſupplicio inſenſibilia oſſa cremant. Secū
do oſtendit per hoc qꝛ talis aufert virginitatē cui debe
tur fructus centeſimus. coniugatis triceſimus. viduis
ſolum ſexageſimus. Satis eñ ille deteriorat terram qui
facit vt non poſſit reddere niſi ſexageſimum vel triceſi
mum fructum cum prius redderet centeſimum. Iteꝫ q̄
deflorat virginem eſt occaſio multarum fornicationuꝫ
quas ipſa facit poſtea. Sicut ille qui prius rumpit clau
ſuram alicuius vinee occaſio eſt damni illius quod faci
unt qui poſt intrant qui aliter nō intraſſent. Tercō de
inceſtu dicendum. Eſt autem inceſtus conſanguineoꝝ P.
vel affinium abuſus. vt dicit. xxxvj. q. j. §. cuꝫ ergo. In
ceſtum committit qui ſponſam fratris ſui licꝫ ab eo in
cognitam duxerit in vxorem. vt dicit Gregorius. xxvij
q. ij. Si quis vxorem. Cuius quidem magnitudo pec
cati patꝫ ꝑ hoc primo. Poſtq̄ enim dominus prohibu
it inceſtum ⁊ vicium contra naturam. Leuit. xviij. ait.
Omnis anima que fecerit de abominationibꝫ iſtis q̄d
piam ꝑibit de medio populi ſui. Secūdo ꝑ hoc ꝙ apl's
tradidit ſathane cruciandum illum fornicatorem q̄ cuꝫ
nouerca ſua peccauerat. j. Coꝝ. v. Tercio ꝑ hoc ꝙ amō
qui ſororem ſuā corruperat interfectus fuit a fratre ſuo
Abſalon: vt pꝫ. ij. Reg. xiij. Refert etiam Circulius de
Antiocho rege ſceleſto q̄ ꝓpriam filiam cognouit ꝙ euꝫ
vltio diuina pſecuta eſt ꝙ ꝑ fulmen ꝯbuſtus eſt. Quar
to dicendū eſſet de peccatis zodomiticis ⁊ ꝯtra naturā
ſed de his ad preſens ſupſedeo ne pie aures offendant.
Tercium peccatum qd hic apl's hortatur declinanduꝫ
eſt auaricia. hec reddit homines inſatiabiles ⁊ crudeles
tam ad extraneos q̄ ad domeſticos. Cuius exemplum
eſt in auibꝫ prede in quibꝫ reputant auari effectu vel af
fectu. Rapaces. n. aues vt dicit Areſtot. libro. iiij. ani
malium. ſolitudinem diligunt. et cum aliquo ſocio ha
bitare non poſſunt. Sic etiam eſt de auaris. Sicut eñ
charitas querit cōmunicationem ⁊ ſocietatem. ita aua
ricia ſolitudinem et ꝓprietatem. vult enim cupidus oīa
ſolus habere. ideo ſuſpectum hꝫ cum ſocio manere. naꝫ
poſſeſſio tꝑalium mater eſt diſſenſionum. ſicut pꝫ Gen.
xiij. de Abraham ⁊ Loth quoꝝ ſuba erat multa nimis
ideo rixa facta eſt inter paſtores eoꝝ. Et dicit glo. ꝙ cā
rixe fuit. qꝛ tam iſte q̄ ille volebat preoccupare meliora
paſcua ⁊ aquas. et ſicut aues prede pullos cum volare
poſſunt a ſe pellunt. ⁊ ſecum habitare nō ꝑmittūt. Sic
multi auari etiam ſuos domeſticos ⁊ filios abijciunt. ⁊
graue ſibi reputant ꝙ eis expenſas impendant. Item
auari ſimiles ſunt griffonibꝫ qui vt dicit Iſidorus libro
xiiij. c. iij. cuſtodiunt montes in quibꝫ ſunt gemme pre
cioſe. nec eas inde auferre permittunt. ꝓpter hanc cauſā
rarus eſt illuc hominum aggreſſus vel acceſſus. Nam
viuos homines deglutiunt. et equitem armatum cum
equo rapiunt. vt dicit glo. ſuper Deutro. xiiij. Sed tam̄
de gemmis illis quas ſic cuſtodiunt ipſi per ſe nullā vti
litatem ſumunt. Sic eſt de auaris quibuſdam qui the
ſauros ita cupide cuſtodiunt vt ſi quis eis vel modicū
quid auferret ipſum ſi poſſent viuum deglutirent. Ad
tales auaros diuites paupes accedere non poſſunt. q̄a
turpiter eos repellunt. vt patuit ſupra dominica in ſe
xageſima. ſermōe. ij. R. L. de petro theſaurario. Ideo
timent pauperes accedere. Sed tamen de his que aua
ri ita tenaciter poſſident etiam ꝑ ſe expēdere nō audēt.
ſed alij poſt eos de ipſoꝝ diuitijs gaudent quos tamē
ignorāt. Iuxta illud Pſalmi. xxxviij. Theſaurizat et
ignorat cui congregabit ea. Ideo de tali dicit Ecci. v.
Qui amat diuitias eo modo quo auarus. fructū. i. vti
litatē non capiet ex eis. qꝛ auaricia nō ꝑmittit eum vti:

et hoc vanitas eſt. Ideo auaricia eſt deteſtanda. qꝛ red
dit hoīem ſtultum. ſicut patet de illo de quo Luce. xij.
qui horrea ſua ampliauerat. cui dictum eſt voce diuīa.
Stulte hac nocte recipiam animam tuam a te. que au-
tem cōgregaſti cuius erunt? Ideo dicit̄ Prouer. j. Vſ-
qꝫquo paruuli diligitis infantiā. ꝛ ſtulti que noxia ſunt
diligitis. Quartum peccatū eſt turpitudo que ſm glo.
cōſiſtit in amplexibꝫ mulieꝝ et vagis ocul' aut impudi-
cis. De amplexu aut tactu mlieꝝ dicͭ ſapiēs Eccī. xxvj.
Qui tenet eam q̄ſi qui apprehendit ſcorpionez. De hoc
ꝓuerbioꝝ. v. Nunquid poteſt homo abſcondere ignē
in ſinu ſuo vt veſtimenta ſua nō ardeant aut ambula-
re ſup prunas vt non cōburant̄ plante eius. quaſi dice
ret non. Sic qui ingredit̄ ad vxorem ꝓximi ſui nō erit
mundus cum tetigerit eam. Ideo legitur in vitaſpatꝝ
de quodam fratre qui volens tranſire flumen manus
ſuas inuoluit in pallio. ſicqꝫ matrem ſuam vltra porta-
uit. Cur interrogatus ab ea hoc feciſſet: rn̄dit. Corpus
mulieris ignis eſt ꝛ eoip̄o ꝙ cōtingebā te. memoria mi-
hi de alijs mulieribꝫ veniebat. De viſu mulieꝝ ꝙ ē no
ciuus habemus in mult' locis ſcripture. Geñ. xxxij. de
Sychen qui vidit Dynam ꝛ rapuit eā. ꝛ in eodem lib.
c. xxx. dicit̄ ꝙ iniecit oculos domīa in Ioſeph ꝛ ait. Dor
mi mecum. Et. ij. Reg. xj. dauid vidit Berſabee ex ad
uerſo lauantē ſe. Erat eñ mulier pulcra valde. Et ſub-
iungit̄. Miſſis nuncijs tulit eā. Ideo conſulit ſapiens
Eccī. ix. Virginem non conſpicias ne forte ſcandalize-
ris in decore eius. Et iterū. Auerte oculos tuos a muli-
ere compta. Et iteruz. Ne circūſpicias ſpeciem alienaz.
ꝓpter ſpeciem mulieꝝ multi pierunt. Quintum pecca-
tum quod tangit hic apl's eſt ſtultiloquiū. quod cōſiſtit
in verbis blandis ꝛ ſollicitatorijs ad alliciēdū mulieres
ꝛ econuerſo. Eſa. xxxij. Stultus fatua loquet̄. Sed hoc
valde timendū eſt: qꝛ ſermo mulieris cū qua ſtultus lo-
quit̄ eſt quaſi rhete. Quia dꝛ ꝓuerb. vij. Irritiuit eum
ſermonibꝫ multis. Eccī. ix. dicit̄. Eloquium illius quaſi
ignis exardeſcit. Sextum peccatum eſt ſcurrilitas q̄ ri-
ſum ſolet mouere. ꝛ conſiſtit in verbis iocoſis ꝓuocan-
tibus ad riſum ſicut faciunt ioculatores vbi s̄. Scurre-
ſcunt velut capre vel ſymie cuz quibꝫ ludit dyabolus et
hoīes excitat ad riſum. Capra aūt animal fetidum eſt.
Symia aīal difforme. Sic tales valde fetide ſunt ꝛ dif-
formes. Ipſe etiā ſcurre ſunt fures damnoſiſſime. quia
tempus quo nihil precioſius in vita iſta inter tranſito-
ria hominibꝫ furant̄. Ideo de riſu quem ipſi faciūt dicͭ
Eccs̄. Riſum reputaui in errorem. qꝛ eſt velut quidaz
nuncius ſtulticiā cordis exterioris hominis inſinuans
Eccī. xix. Amictus corporis et riſus dentiuz ꝛ egreſſus
hominis enunciant de illo. Ideo dicit aut ſcurrilitas q̄
ad rem. i. ad realez vtilitatē nō ptinet. ſed magis grārū-
actio ſinit hominē in p̄nti vita. de hoc habes ſupra do-
minica. iiij. poſt ephie. ſmone. j. P. M. Tūc ponit cām
quare illa peccata ſunt vitanda ꝛ nō noīanda in nobis
dicens. Hoc ſcitote intelligentes ꝙ oīs fornicator aut
immundus aut auarus. ꝙ eſt idoloꝝ ſeruitus nō habꝫ
hereditatē in regno chriſti ꝛ dei ꝛc.

¶ De eadem dominica Oculi. Sermo.

ERat Ihieſus eijciēs de
moniū et illud erat mutū Luc. xj. Hec ē lau
dabilis conſuetudo ꝙ ſeruus q̄libet habens
bonū dñm mitez verbiſqꝫ ſuauem ſeruit ſibi diligenter
et ſi ꝯtigerit ꝙ ſeruus iſte ab hoſte capit̄ ꝛ tenet̄ domin⁹
ſi fidelis eſt erga ſeruum expugnat hoſtem iſtū ipm̄ libe
rando. Quia dicit ſapiens ꝓuerbioꝝ. xxxiij. Si tibi ſit
ſeruus bonus ſit tibi ſicut anima tua quaſi fratrē ſic eū
tracta. Moraliter quilibet homo eſt ſeruus ad ſeruien-
dum deo creatus. ſicut ꝓbat magiſter Petrus lombar
dus li. ij. di. j. c. v. ſic dicens. Si queritur ad quid creata
ſit rationalis creatura. ſ. homo. Rndetur. ad laudandū
deum ꝛ ad ſeruiendū ei ad fruenduz eo in quibꝫ ꝓficit
ipſa creatura nō deus. Et hoc lucidius declarat ibidez.
Factus eſt inquit angelus ſiue homo ꝓpter deū. non qꝛ
creator deus ſumme bonus vtriuſqꝫ. ſ. angeli ꝛ homīs
indiguerit officio. quia bonoꝝ noſtroꝝ non eget ſed vt
ſeruiret ei vt frueret̄ eo cui ſeruire regnare ē. In hoc eñ
ꝓficit ſeruiēs nō ille cui ſeruit̄. Iſte quidem ſeruus. ſcili
cet homo habet bonum dominū. mitē verbiſqꝫ ſuauez.
de bonitate eius dicit Ps̄. cxviij. Bonus es tu ꝛc. Et
chriſtus Math. xvij. Vnus eſt bonus deus. Et Luce
xix. Nemo bonus niſi ſolus deus. De mititate ꝛ miſe-
ricordia dicit Iohel. ij. Conuertimini ad dominū deuz
veſtruz. quia benignus et miſericors ꝛ multe miſericor-
die. Sed de ſuauitate dicit ps̄. xxxij. Guſtate et videte
quoniam ſuauis eſt dominus. Et qꝛ adeo eſt bon⁹. mi-
tis et ſuauis. ideo ſibi debet homo diligenter fideliterqꝫ
ſeruire ſm illud ps̄. ij. Seruite domino in timore. Sed
contigit multotiens ꝙ hoſtis antiquus qui inſidiatur
ſaluti hominum capit hominē ꝛ tenet. Dicit. n. Anſel.
li. x. c. xxj. ꝙ dyabolus ſimilis eſt mulieri volenti capere
muſcas que linit ollam intrinſecus cum lacte ꝛ tūc mu
ſce intrant. ꝛ cum multitudo intrauerit includit eas et
ſuccendit. Sic dyabolus dilectionē pcti offert ꝛ capit p
ꝯſenſum pcti ꝛ captum ligat p ꝯſuetudinem. deinde in
ignē inferni trahit. Sed qꝛ fidelis eſt dñs ſm ps̄. cxliiij.
in omnibꝫ verbis ſuis. ideo pugnat ꝓ homine ipm̄ ab
hoſte dyabolo liberando. ſicut oſtēdit in iſto quē a dya-
bolo qui eum mutū fecerat. ꝛ in laude et ſeruitio dei im
pedierat miſericorditer liberauit de quo dicit euange.
Erat Ieſus eijciens demoniū ꝛ illud erat mutū. In q
bus v̄bis duo breuit̄ deſcribūt̄. Primo malicia dyaboli
inſidiāt'. Scd̄o clemētia dei liberant'. Qt̄ū ad primū
deſcribit̄ malicia dyaboli inſidiant' in hoc ꝙ hoīez poſ-
ſedit. Circa qd̄ nota malicia dyaboli inſidiat̄ primo mū
dum ingredientibꝫ. vt pueris ne baptizent̄. Dicunt na
turales. Cerui quando pſequunt̄ habent in cōſuetudi
ne ꝙ fugiunt ad fluuium. ꝛ reſumptis viribus ex aque
frigiditate euadunt venatores. Ideo mos eſt venatoꝝ
ſemp aditum aque eis impedire. vt ſic facilius poſſint
capi et occidi. Moraliter ſerui q̄ pſequunt̄. ꝛ ad aq̄ flu-
uium fugientes ſunt pueri mundū ingreſſi ꝯtra pſecu-
tionem demonū aquam baptiſmi expectantes vt in ea
vires aīe reſumāt. Dicit eñ archidyaconus Guido in
roſario ꝙ ex peccato primoꝝ parentum fuit caro corru
pta. et illam carnis corruptionē tranſmiſerunt ad poſte
ros. et quotidie tranſmittūt patres in filios. vt. xiij. q.
iij. c. Iam itaqꝫ. Cū igitur anime carni corrupte ꝯiun-
gantur quandā infirmitatē contrahunt que fomes nū
cupat̄. vt. xv. q. j. §. vt itaqꝫ. Sed hec fomes in aqua ba
ptiſmi debilitat̄. Quia dicit mgr̄ li. iiij. diſt. iiij. de bapti
zato. ꝙ gratia adiutrix eſt. ꝛ omnis virtus in ea auget̄.
vt vere nouus homo tunc dici poſſit. fomeſqꝫ pcti am-
plius in ea debilitat̄. Idcirco mos eſt demonuz q̄ ſunt
venatores aīaꝝ ſp impedire et p̄cludere viaz ne homo
veniat ad baptiſmi aquā. qꝛ ſcit demon dicentē chriſtū
Ioh. iij. Niſi quis renatus fuerit ex ſpiritu ꝛ aq̄ nō po
teſt introire ī regnū dei. Et ſimiliter nouerūt illud Au-
guſti. in de fide ad Petrū. et ponit̄ de ꝯſe. di. iiij. Firmiſ
ſime tene puulos q̄ in vtīs matꝝ viuē incipiūt ꝛ ibi mo
riūt̄. vel de mr̄ibꝫ nati ſine ſacr̄o baptiſmi de hoc ſeculo
tranſeūt eterno ſupplicio puniēdos. qꝛ etſi pctm̄ ꝓprie
actionis nō habuerint. originale tm̄ pctm̄ in cōceptione
ꝯtraxerunt. Et ſicut puuli q̄ ſine baptiſmo moriuntur:
numero infideliū ꝯſcribunt̄. ita etiaz qui baptizant̄ vo
cant̄ fideles. Scd̄o inſidiant̄ demones in mūdo ꝓfici-
entibꝫ. ſ. iuſtis et bonis plus q̄ peccatoribus. quia dicit
Phiſologus. Lupus non venatur circa locum vbi nu
trit catulos ſuos ſ; venatur a remotis. Quod ſic mora-